

El llenguatge

No passeu per la via

9/xii/1978

Els avisos, indicacions, instruccions, etc, de caràcter públic, que, redactats en català apareixen habitualment, són una manifestació ben important del procés que ha de dur la nostra llengua a la normalització plena del seu ús. Sens dubte, la campanya «Català al carrer» ha donat els seus fruits, però cal no acontentar-se amb els resultats i encoratjar continuament aquestes iniciatives.

Es també en aquesta funció tan específica de l'idioma on aquest ha de demostrar la seva aptitud. Dit altrament, és com una mena de prova del foc, de la qual ha sortir malmès o envigorit, segons l'habilitat del qui el manipula, habilitat que s'ha de resoldre en la consecució d'unes fórmules vives, àgils i directes i, ahora, no supeditades als models estereotipats d'una altra llengua.

Moltes d'aquestes indicacions adreçades al públic per a coneixement general consisteixen en brevíssimes oracions d'imperatiu, sovint, segons el caràcter de la indicació, negatives. En aquest cas, és a dir, en les oracions imperatives, especialment negatives —amb les quals expressem les prohibicions—, el castellà ha desenvolupat l'ús de l'infinitiu: «No correr», «No passar por la vía», «No encender fuego», «No dirigir la palabra al conductor», «No doblar»..., oracions que són fidelment traduïdes per algú al català pel simple procediment del calc literal: «No córrer», «No passar per la via»... La nostra llengua, però, desconeix com a solució pròpia aquest ús de l'infinitiu. Cal recórrer a la segona persona del plural de l'imperatiu (quan són afirmatives) i, en aquest cas que són negatives, a la del subjuntiu, que no sempre hi coincideix: No correu, No passeu per la via, No encengueu (i no «enceneu») foc al bosc...

També caldria recórrer a la mateixa solució en els casos en què s'introdueix una prohibició amb la fórmula de cortesia «Se ruega»: «Se ruega no entrar», a la qual fem correspondre la nostra tan tradicional de si us plau: No entreu, si us plau.

Albert Jané